

**Μνημόνιο μεταξύ της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδος και του Σωματείου
"ΔΙΑΖΩΜΑ" για την υποστήριξη δράσεων του Αναπτυξιακού Προγράμματος
Πολιτιστικής διαδρομής "Τα Μονοπάτια της Ιστορίας - Διαδρομές Φύσης και
Πολιτισμού"**

Στη Λαμία σήμερα, Τετάρτη 13 Δεκέμβρη 2017, μεταξύ της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας, εκπροσωπούμενης από τον Περιφερειάρχη, κ. Κωνσταντίνο Π. Μπακογιάννη και του μη κερδοσκοπικού σωματείου "ΔΙΑΖΩΜΑ", εκπροσωπούμενου από τον πρόεδρό του, κ. Σταύρο Μπένο,

Έχοντας υπ' όψη:

- α) την υπ' αριθμόν 212 απόφαση που ελήφθη κατά τη συνεδρίαση του Περιφερειακού Συμβουλίου Στερεάς Ελλάδας στις 13-11-2017,
- β) την υπ' αριθμόν 2 / 28-11-17 απόφαση που ελήφθη κατά τη συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Σωματείου «ΔΙΑΖΩΜΑ» την 28^η Νοεμβρίου 2017,

υπογράφεται το παρόν Μνημόνιο Συνεργασίας, με στόχο να επιδιώξουν από κοινού την με τον βέλτιστο τρόπο εφαρμογή της Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης "Τα Μονοπάτια της Ιστορίας - Διαδρομές Φύσης και Πολιτισμού", που έχει σχεδιάσει και εγκρίνει η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας.

Πιο συγκεκριμένα:

1. Στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας θα εφαρμοσθεί, στο πλαίσιο του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος (Π.Ε.Π.) 2014-2020 Πρόγραμμα Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης (ΟΧΕ), το οποίο:
".....συμβάλλει στην ανάδειξη του υψηλού κεφαλαίου που διαθέτει η Περιφέρεια στον τομέα της πολιτιστικής και ιστορικής κληρονομιάς, με πλήθος μνημείων ιστορικού, αρχαιολογικού και θρησκευτικού ενδιαφέροντος.
Στόχος είναι η ενίσχυση του τουρισμού στο πλαίσιο του οποίου θα πρέπει να αξιοποιηθεί το πλεόνασμα τόσο των πολιτιστικών, όσο και των περιβαλλοντικών πόρων της Περιφέρειας δημιουργώντας έτσι μια ιδιαίτερη τουριστική ταυτότητα ενισχύοντας και άλλες συνοδευτικές εναλλακτικές μορφές τουρισμού. Κατά συνέπεια ο Στρατηγικός Στόχος της Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης είναι να δημιουργηθεί ένα ολοκληρωμένο πλέγμα τουριστικών προορισμών με παρεμβάσεις σε σημαντικούς πόρους πολιτιστικής κληρονομιάς, σε αστικά κέντρα και σε πόλους τουριστικής ανάπτυξης και να διαμορφωθεί ένα τουριστικό δίκτυο (πλέγμα),

συνοδευόμενο από τις αναγκαίες παρεμβάσεις προσβασιμότητας, βελτίωσης χωρικού σχεδιασμού και, κυρίως, ολοκλήρωσης της αλυσίδας αξίας του τομέα τουρισμός - πολιτισμός".

2. Η εν λόγω ΟΧΕ, προβλέπει την υλοποίηση πληθώρας τεχνικών έργων που θα αναδείξουν τον πολιτιστικό πλούτο της Π.Σ.Τ.Ε., θα διευκολύνουν την πρόσβαση επισκεπτών στα μνημεία της Περιφέρειας και θα δημιουργήσουν δικτυώσεις μεταξύ του αποθέματος πολιτισμού και φύσης με την τοπική οικονομία. Τα έργα αυτά καλύπτουν και τις 5 περιφερειακές ενότητες, πολλά ανήκουν σε πολλές ιστορικές περιόδους -κλασική, μακεδονική, ρωμαϊκή, βυζαντινή, οθωμανική, νεότερη- και έχουν καταγραφεί εκτενώς στα προπαρασκευαστικά κείμενα που έχει αναθέσει η Π.Σ.Τ.Ε. για το θέμα.

3. Στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας υλοποιούνται έργα στον Τομέα Πολιτισμού και Τουρισμού μέσω Εθνικού και συγχρηματοδοτούμενου ΠΔΕ ύψους 29.512.385 ευρώ.

4. Στην εν λόγω ΟΧΕ όμως, πέραν των τεχνικών έργων που έχουν προγραμματιστεί, περιλαμβάνεται και πλήθος αναγκαίων παρεμβάσεων/δράσεων "ήπιου" (soft) χαρακτήρα που αποτελούν προϋπόθεση για την δημιουργία ολοκληρωμένου προϊόντος στον πολιτιστικό τουρισμό. Οι δράσεις αυτές αφορούν θέματα προβολής/marketing του προορισμού, κατάρτιση επαγγελματιών, παροχή κρατικών ενισχύσεων στις ΜΜΕ του (ευρύτερου) τουριστικού τομέα, ενίσχυση της δημιουργικής βιομηχανίας, υποστήριξη τοπικών δικτυώσεων επιχειρήσεων κλπ.

5. Με την σταδιακή ολοκλήρωση των έργων και την υλοποίηση των ήπιων δράσεων, η Π.Σ.Τ.Ε. μπορεί να αποτελέσει για τις διεθνείς αγορές του τουρισμού έναν νέο ποιοτικό προορισμό και ειδικότερα για τον πολιτιστικό τουρισμό.

Προϋπόθεση για την επίτευξη του στόχου αυτού, πέρα από την αναβάθμιση και ανάδειξη των μνημείων και των υποδομών πρόσβασης σε αυτά και την αύξηση του αριθμού των τουριστικών καταλυμάτων (ξενοδοχεία και ενοικιαζόμενα δωμάτια) είναι και η βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών στους επισκέπτες, όπως εξάλλου προβλέπεται και στις δράσεις που αναφέρονται στα παραπάνω Πεδία Παρέμβασης της ΟΧΕ.

Τούτο μπορεί να επιτευχθεί μέσω της σύνδεσης της τοπικής οικονομίας με το τουριστικό προϊόν και τους συντελεστές που το διαχειρίζονται, είτε είναι υπηρεσίες του κεντρικού κράτους, των ΟΤΑ ή του ιδιωτικού τομέα.

Η παράλληλη και συγχρονισμένη επίτευξη των ανωτέρω στόχων -αναβάθμιση μνημείων, βελτίωση υποδομών πρόσβασης, κινητοποίηση της τοπικής οικονομίας και κοινωνίας- αναμένεται να καταστήσει την Π.Στ.Ε. πιο ελκυστική για τον τουρισμό, να αυξήσει τις τουριστικές ροές και τον μέσο χρόνο παραμονής των επισκεπτών, να επιμηκύνει αισθητά την τουριστική περίοδο και να αυξήσει την μέση δαπάνη ανά επισκέπτη.

6. Το Σωματείο "ΔΙΑΖΩΜΑ" στο πλαίσιο των σκοπών του, επιθυμεί να συμβάλει στο μέτρο των δυνατοτήτων του, στην κατά τα ανωτέρω ενίσχυση της πολιτιστικής και τουριστικής ελκυστικότητας της Π.Στ.Ε. και στην αύξηση της επισκεψιμότητάς της, καθώς και στην υποστήριξη της Περιφέρειας για την δημιουργία της Πολιτιστικής διαδρομής "Τα Μονοπάτια της Ιστορίας - Διαδρομές Φύσης και Πολιτισμού".

Το Σωματείο "ΔΙΑΖΩΜΑ" έχει επεξεργαστεί ολοκληρωμένα σχέδια σύνδεσης του τουριστικού προϊόντος με την τοπική οικονομία σε αντίστοιχα προγράμματα Πολιτιστικών Διαδρομών για άλλες περιφέρειες της χώρας.

Τα σχέδια αυτά μπορούν να προσαρμοστούν από το "ΔΙΑΖΩΜΑ" για την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, λαμβάνοντας υπόψη τις μελέτες που η περιφέρεια έχει ήδη εκπονήσει, τις αποφάσεις εξειδίκευσης της Επιτροπής Παρακολούθησης του ΠΕΠ, άλλα εγκεκριμένα ολοκληρωμένα σχέδια χωρικής ανάπτυξης (ΒΑΑ) που αφορούν αστικά συγκροτήματα, καθώς και τις ιδιαίτερες συνθήκες του πολιτιστικού αποθέματος, του φυσικού πλούτου και της οικονομίας της περιοχής.

Επιπλέον, το Διάζωμα μπορεί να υποστηρίξει την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας και στα άλλα 2 κρίσιμα θέματα που αποτελούν προϋπόθεση για την ανάδειξη της περιφέρειας σε ποιοτικό τουριστικό προορισμό:

- στην προβολή/προώθηση/marketing του προορισμού και
- στην παρουσίαση των μνημείων με τη βοήθεια τεκμηριωμένων αλλά προσιτών στο πλατύ κοινό αφηγήσεων με τη χρήση ψηφιακών εφαρμογών, κατάλληλων για συσκευές κινητής τηλεφωνίας και ταμπλέτες.

Ειδικότερα στο θέμα της σύνδεσης της οικονομίας με τον τουρισμό, το σχέδιο που θα εκπονηθεί θα περιλαμβάνει την δημιουργία δικτύου επιχειρήσεων που θα συνδέονται μεταξύ τους με μνημόνιο συνεργασίας και θα στοχεύει στην ποιοτική αναβάθμιση τους μέσα από ολιστικού χαρακτήρα δράσεις.

Το σχέδιο θα προτείνει μικρό αριθμό κριτηρίων μέσα από τα οποία η κάθε επιχείρηση θα έχει τη δυνατότητα με στοχευμένες κινήσεις, προσιτές σε κάθε σύγχρονη μικρομεσαία επιχείρηση και με λίγες επενδύσεις, να προχωρήσει στην ανάπτυξη και στην προσφορά όλο και πιο ποιοτικών υπηρεσιών στους επισκέπτες.

Το σχέδιο, πριν την οριστικοποίησή του θα συζητηθεί με την τοπική επιχειρηματική κοινότητα και στην συνέχεια τα αποτελέσματα θα παρουσιαστούν σε ημερίδες στις επιμέρους περιφερειακές ενότητες.

Επίσης, το ΔΙΑΖΩΜΑ μπορεί να υποστηρίξει ενεργά τις υπηρεσίες της Περιφέρειας, στην προετοιμασία των "ήπιων" δράσεων που περιλαμβάνονται στον σχεδιασμό για την ΟΧΕ , είτε με την συνδρομή των εθελοντών του είτε με την αξιοποίηση του δυναμικού των 34 εταιρικών του μελών.

Η συνδρομή του ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ στοχεύει στην διασφάλιση του ολιστικού χαρακτήρα σε όλες τις φάσεις του αναπτυξιακού αυτού εγχειρήματος, που αποτελεί μια καινοτομία για τα ελληνικά δεδομένα.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, οι δύο φορείς, που υπογράφουν το παρόν, συμφωνούν και συναποδέχονται τα ακόλουθα:

A. Το Σωματείο "ΔΙΑΖΩΜΑ" να υποστηρίξει με τις δυνάμεις του την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας στο σχεδιασμό της τουριστικής/πολιτιστικής διαδρομής "Τα Μονοπάτια της Ιστορίας - Διαδρομές Φύσης και Πολιτισμού", που θα αποτελεί μέρος της ΟΧΕ και να μελετήσει και να προτείνει τις αναγκαίες οργανωτικές (soft) δράσεις για την προβολή και καθιέρωσή της.

B. Στο πλαίσιο της κοινής αυτής επιδίωξης, το "ΔΙΑΖΩΜΑ" να συμβάλει με τις δικές του δυνάμεις σε θέματα σχεδιασμού των παρεμβάσεων, αλλά και να μεταφέρει στην κοινή προσπάθεια, με τις σχετικές αναγκαίες προσαρμογές, την τεχνογνωσία που απέκτησε ή αποκτά από μελέτες οργανωτικού χαρακτήρα, που έχουν ανατεθεί και υλοποιηθεί για παρόμοιες ΟΧΕ σε άλλες Περιφέρειες της χώρας. Συγκεκριμένα το "ΔΙΑΖΩΜΑ" μπορεί να συμβάλει μεταξύ άλλων στις παρακάτω μελέτες και δράσεις:

- Προδιαγραφές για την Μελέτη Marketing Plan για τη δημιουργία επώνυμου προϊόντος πολιτιστικού προορισμού.
- Μελέτη "Οργάνωση της συμμετοχής της τοπικής οικονομίας στην Πολιτιστική Διαδρομή".
- Μελέτη "Ψηφιακή Στρατηγική για τον Πολιτισμό, ως Οδηγός για τη χρήση των τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας στο χώρο του πολιτισμού".
- Υποστήριξη των υπηρεσιών της περιφέρειας στην εξειδίκευση και προετοιμασία των "ήπιων" δράσεων που ήδη προβλέπονται ή θα κριθεί ότι απαιτούνται συμπληρωματικά, στα πλαίσια του εν λόγω έργου.

Διευκρινίζεται ότι όλες οι μελέτες που θα εκπονηθούν από το Σωματείο "ΔΙΑΖΩΜΑ" και θα χρηματοδοτηθούν από τον κύκλο των μελών, δωρητών και χορηγών του Σωματείου, θα προσφερθούν στην Περιφέρεια δωρεάν.

Υπογραφές

Ο Περιφερειάρχης
Στερεάς Ελλάδας

Ο πρόεδρος
του Σωματείου «ΔΙΑΖΩΜΑ»

Κωνσταντίνος Π. Μπακογιάννης

Σταύρος Μπένος